

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **F. Š., S. č. X., N. P.**, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o úrazovú rentu**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 10. novembra 2010, č. k. 15Sd/164/2010-32, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 10. novembra 2010, č. k. 15Sd/164/2010-32 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo BA-84690/2010 zo dňa 30. júna 2010 **z r u š u j e** a **v r a c i a** odporkyňi na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo BA-84690/2010 zo dňa 30. júna 2010, ktorým podľa § 88 a § 293o zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu. Súčasne odporkyňi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd zistil, že v súčasnosti na Okresnom súde Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 22C/343/2004 prebieha súdny spor medzi navrhovateľom a ministerstvom vnútra o odškodnenie choroby z povolania – Lymskej

boreliózy, ktorou mal navrhovateľ ochoriieť počas výkonu základnej vojenskej služby. Na tom základe mal krajský súd za preukázané, že v súčasnosti nie je možné ustáliť subjekt, zodpovedný za prípadné nároky navrhovateľa, či už ministerstva vnútra alebo obrany. Z uvedeného dôvodu vyslovil názor, že nárok navrhovateľa nie je dotknutý len preskúmaným rozhodnutím odporkyne a že nárok je potrebné uplatniť u zodpovedného subjektu.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že nárok na úrazovú rentu podľa § 88 ods.1 zákona má, lebo v dôsledku choroby z povolania má viac ako 40%-ný pokles schopnosti vykonávať svoju doterajšiu činnosť zamestnanca alebo osoby uvedenej v § 17 ods. 2 zákona a nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok a nedovŕšil ani dôchodkový vek.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil a nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania. Poukázala na to, že podľa hlásenia choroby z povolania č. 1161/2003 bola vyššie uvedená choroba z povolania u navrhovateľa prvýkrát zistená v roku 2001, pričom ako organizácia, kde choroba vznikla, je vo vyhlásení uvedený Vojenský útvar č. 1111 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“). Navrhovateľovi podľa listu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (VÚSZ) číslo VÚSZ-93/16-845/2002 z 2. decembra 2002 skončila podporná doba pre vyplácanie dávok nemocenského zabezpečenia. Ministerstvo obrany SR (ďalej aj „MO SR“) listom č. OdRVZ-4-22 zo dňa 16. apríla 2004, adresovaným advokátke JUDr. Jane Bezákovej, Bakalárska č.4, Prievidza, oznámilo, že navrhovateľ *síce vykonával základnú službu, ale túto nevykonával v rezorte ministerstva obrany, ale v rezorte ministerstva vnútra.* Podľa potvrdenia MV SR č.CO-552úVED-2006 navrhovateľ *nevykonával vojenskú službu u vojenských záchranných útvarov MV SR.* Pokiaľ by navrhovateľ vykonával základnú vojenskú službu v rezorte MO SR, bola by od neho príslušná pobočka prevzala jeho dokumentáciu a výplatu plnení podľa § 293o ods. 6 zákona. Sociálna poisťovňa nespochybňuje, že navrhovateľovi vojenskú knižku vydalo MO SR, ale táto skutočnosť podľa jej názoru nespochybňuje fakt, že základnú vojenskú službu vykonával v rezorte MV SR a nie v rezorte MO SR. Keďže navrhovateľ nepreukázal, že základnú vojenskú službu vykonával v rezorte MO SR, odporkyňa nemohla rozhodnúť inak ako rozhodla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na úrazovú rentu.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že :

- podľa vojenskej knižky *Ministerstva obrany* séria A. číslo X. navrhovateľ 4.1.2001 nastúpil na výkon základnej vojenskej služby do útvaru HP PPZ a po vykonaní základného vojenského výcviku bol zaradený k 3.AR od 8.2.2001 do 27.9.2001, ktorým dňom bol výkon základnej služby prerušený podľa § 24 ods. 1 písm. b/ zákona č. 351/1997 Z. z. a zostatok výkonu základnej služby v trvaní 6 dní mu bol odpustený s tým, že sa považuje za výkon základnej služby;

- podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. VÚSZ 127/5-747/2002-DPO z 10.4.2002 bola navrhovateľovi týmto úradom vyplatená náhrada nemocenského podľa § 12 ods.1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov vo výške stanovenej podľa § 2 ods. 1 zákona č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde za obdobie od 10.10.2001 do 31.3.2002;

- podľa „Hlásenia choroby z povolania“ č.j. 1161/2003, vystaveného dňa 2.12.2003 Martinskou fakultnou nemocnicou, choroba z povolania – Lymfská borelióza, bola prvýkrát zistená v roku 2001 v organizácii „VÚ 1111 MV SR Bratislava“;

- Ministerstvo vnútra SR, Úrad civilnej ochrany vo vyjadrení č. CO-552/VED-2006 zo 6.10.2006 odporkyňi oznámil, že navrhovateľ nevykonával vojenskú službu u vojenských záchranných útvarov MV SR, pričom vojenské útvary MV SR boli zrušené k 31.12.2002 a dokumentácia, ktorá sa vzťahovala na vojakov základnej služby bola odoslaná na príslušné okresné vojenské správy. Súčasne odporkyňi odporučilo obrátiť sa na príslušnú vojenskú správu, resp. ústredný vojenský archív v Trnave;

- podľa oznámenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia číslo VÚSZ-93/16-845/2002-DPO z 2.12.2002 navrhovateľovi dňa 9. októbra 2002 skončila podporná doba pre vyplácanie dávok nemocenského zabezpečenia podľa § 15 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov;

- navrhovateľ žiadosťou, spísanou dňa 4.6.2004 požiadal o priznanie úrazovej renty od 1.1.2004, pričom v rubrike „zamestnávateľ“ uviedol Ministerstvo vnútra SR, VÚ 1111 MV SR;
- podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Prievidza z 30.6.2004 bol navrhovateľ uznaný poškodeným na účely § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1.1.2004 s odôvodnením, že v dôsledku choroby z povolania (Lymská borelióza) má 60%-nú mieru poklesu pracovnej schopnosti;
- odporkyňa rozhodnutím číslo 22-1315-AC11/2004 z 13. augusta 2004 rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú chorobu v dôsledku choroby z povolania zistenej v roku 2001. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 17. júla 2006, č. k. 18Sd/53/2004-40, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 17.8.2006;
- navrhovateľ sa návrhom z 25.11.2003, podaným na Okresnom súde Prievidza domáhal voči odporcovi Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., náhrady za stratu na zárobku od 1.10.2002 do 30.4.2004. Okresný súd uznesením č. k. 5C 18/2005-12 z 28.2.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 25.3.2005, konanie o tomto návrhu zastavil a vec postúpil Ústrediu Sociálnej poisťovne;
- navrhovateľovi bol od 4.3.2005 priznaný invalidný dôchodok;
- navrhovateľ znovu požiadal o priznanie úrazovej renty žiadosťou, spísanou 5.3.2007, pričom v žiadosti neuviedol dátum uplatnenia nároku ani zamestnávateľa. K žiadosti pripojil vyššie uvedené hlásenie choroby z povolania;
- odporkyňa rozhodnutím číslo: 222-3957/2008 z 8. júla 2008 rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu v dôsledku choroby z povolania zistenej v roku 2001; toto rozhodnutie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 19.2.2010, č. k. 14Sd/51/2009-48, zrušené a vec bola vrátená odporkyňi na ďalšie konanie.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ uplatňuje tak nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za čas od 1.10.2002 ako aj nárok na úrazovú rentu.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003 (§ 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 5C 18/2005-12 z 28.2.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 25.3.2005, bol odporkyňi na konanie postúpený návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal náhrady za stratu na zárobku od 1.10.2002 do 30.4.2004 voči odporcovi Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. Týmto uznesením je odporkyňa, pokiaľ nebude postupovať podľa § 8a O.s.p., viazaná. O uvedenom nároku nebolo doteraz rozhodnuté. Prípadný nárok na náhradu za stratu na zárobku a jej výplatu, trvajúci k 31.12.2003, je pritom okolnosťou, ktorá môže mať vplyv na rozhodovanie o nároku na úrazovú rentu podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. Je totiž nedoriešené, či navrhovateľ má nárok na výplatu náhrady za stratu na zárobku po 31.12.2003, ktorá sa v zmysle § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za úrazovú rentu podľa tohto zákona vo výške, v akej patrila k 31.12.2003.

Navrhovateľ žiadosťou z 5.3.2007 požiadal o úrazovú rentu podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. Neuvedol pritom, voči ktorému zamestnávateľovi a odkedy ju žiada priznať. K žiadosti pripojil len vyššie uvedené hlásenie choroby z povolania. Odporkyňa tieto nedostatky žiadosti neodstránila, teda nezistila, či navrhovateľ uplatňuje nárok na úrazovú rentu od určitého dátumu nasledujúceho po 31.12.2003, alebo či naďalej uplatňuje nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a bez ďalšieho túto žiadosť považovala len za žiadosť o úrazovú rentu zo zamestnania u MV SR.

Poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, okrem sudcu a prokurátora a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania (§ 83 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010).

Podľa § 88 ods. 1 zákona § 88 ods. 1 zákona poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len "pokles pracovnej schopnosti") a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Napriek tomu, že odporkyňa preskúmaným rozhodnutím rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu aj podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z., z odôvodnenia tohto rozhodnutia vôbec nevyplýva, prečo dospela k záveru, že nemá nárok na úrazovú rentu podľa uvedeného ustanovenia zákona. Nevysporiadala sa s otázkou, či navrhovateľ spĺňa podmienky

na to, aby mohol byť považovaný za poškodeného podľa § 83 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010, teda či bol zamestnancom podľa § 4 tohto zákona a akú činnosť u zamestnávateľa vykonával v čase pred ochorením chorobou z povolania.

Podľa § 293o ods. 6 zákona Sociálna poisťovňa od 1. augusta 2006 preberá od Ministerstva obrany Slovenskej republiky výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti štátu za škodu na zdraví, ktorá vznikla pred 1. januárom 2004 vojakom povinnej vojenskej služby pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ich plnením. Na zvyšovanie týchto plnení platí § 82 rovnako.

Odporkyňa vo výroku rozhodnutia vyriekla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu ani podľa § 293o ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že k tomuto záveru dospela na základe listu MO SR, podľa ktorého navrhovateľ nevykonával vojenskú službu v rezorte ministerstva obrany, ale v rezorte ministerstva vnútra a na základe listu MV SR, podľa ktorého nevykonával vojenskú službu u vojenských záchranných útvarov MV SR. Odporkyňa poukázala na to, že pokiaľ by navrhovateľ vykonával základnú vojenskú službu v rezorte MO SR, bola by príslušná pobočka Sociálnej poisťovne od MO SR prevzala dokumentáciu v súlade s § 293o ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. Záver odporkyne, že z uvedených dôvodov nie sú splnené podmienky podľa § 293o ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. je predčasný. Opomenula totiž, že hoci podľa oznámenia MO SR navrhovateľ nevykonával vojenskú službu v rezorte ministerstva obrany, ale v rezorte ministerstva vnútra, na strane druhej MV SR oznámilo iba to, že navrhovateľ nevykonával vojenskú službu u vojenských záchranných útvarov MV SR. Nie je však zrejmé, či navrhovateľ vykonával vojenskú službu u vojsk ministerstva vnútra. Naďalej je teda sporné, kde navrhovateľ základnú vojenskú službu vykonával. Tento rozpor odporkyňa doteraz neodstránila.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd na rozdiel od krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu, nie je teda v súlade so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá a § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p. rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní sa odporkyňa bude v prvom rade na účely postupu podľa § 272 ods. 3 zákona zaoberať doteraz neskončeným konaním o návrhu, ktorý jej bol postúpený na konanie uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 5C 18/2005-12 z 28.2.2005.

Súčasne na účely rozhodnutia o žiadosti navrhovateľa z 5.3.2007 podľa § 88 ods. 1 a § 89 ods. 6 zistí, odkedy navrhovateľ žiada úrazovú rentu priznať a voči ktorému zamestnávateľovi, a svoje rozhodnutie riadne odôvodní aj z hľadiska ustanovení § 83 a § 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Vysporiada sa tiež s otázkou, či ide o nárok podľa § 293o ods. 6 zákona. Na ten účel si z Ústredného vojenského archívu, prípadne z ním označeného príslušného orgánu vyžiada potvrdenie o tom, či a odkedy-dokedy navrhovateľ vykonával základnú vojenskú službu v rezorte ministerstva vnútra (vojská ministerstva vnútra) a odkedy-dokedy v rezorte ministerstva obrany, ktoré navrhovateľovi vydalo vojenskú knižku a až na tom základe zváži postup podľa § 293o ods. 6 zákona.

O náhrade trov konania odvolací súd nerozhodoval, lebo účastníci žiadne trovy konania neuplatnili (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská